

**Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»**

**SAUL Publishing Ltd, Dublin,
Ireland**

Perspectives of research and development

Collection of scientific articles

List of journals indexed

Submitted for review in

**Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)**

**SAUL Publishing Ltd, Dublin,
Ireland,
2017**

SAUL Publishing Ltd, Dublin

Perspectives of research and development

Science editor:

Drobyazko S.I.

*Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Doctor of Science, honoris causa, Professor of RANH*

Reviewers:

David Newton

Professor at Nottingham University (Nottingham, United Kingdom)

Shatalova Nina Ivanovna,

*Doctor Hab. in Social Sciences, Professor, Head of the Department of Personnel
Management and Sociology of Ural State Railway University (Ekaterinburg,
Russia)*

Perspectives of research and development: Collection of scientific articles. -
SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. - 192 p.

ISBN 978-0-9955865-2-9

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, candidates and doctors of sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-0-9955865-2-9

© 2017 Copyright by SAUL Publishing Ltd, Dublin,
Ireland ®

© 2017 Authors of the articles

© 2017 Drobyazko S.I.

Smirnova E.A. FEATURES OF MANAGEMENT OF FINANCIAL STABILITY OF INSURANCE ORGANIZATIONS	79
6. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT	84
Hilorme T., Guzenko Yu.,Guz V. ACCOUNTING AND ANALYTIC INTERPRETATIONS OF RISKS RELATED TO ENERGY EFFICIENCY MEASURES	84
Gordiyenko N.I. PROBITY AUDIT AS A TOOL TO MINIMIZE AND PREVENT CORRUPTION AT THE ENTERPRISE.....	87
Ovcharyk Z.D. ACCOUNTING INFORMATION IN THE SYSTEM OF EFFICIENT MANAGEMENT BY THE ENTERPRISE.....	91
7. MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMY	95
Keranova N. MATHEMATICAL APPROACHES FOR STUDY AND ANALYSIS OF THE LAND MARKET IN BULGARIA	95
8. STATE ADMINISTRATION, SELF-GOVERNMENT AND GOVERNMENT SERVICE.....	100
Khashiyeva L.V. NATIONAL STRATEGIES OF IDENTITIES FORMATION IN THE GLOBALIZATION CONTEXT	100
10. MANAGEMENT	104
Andreeva T.E., Hetman O.O. IDENTIFICATION OF DIFFERENTIAL HYBRID CONFIGURATIONS OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURES OF ENTERPRISES.....	104
Tarasiuk O.V. RISK MANAGEMENT STRATEGIES	110
11. PSYCHOLOGY, PEDAGOGY AND EDUCATION	113
Aristova N.O. ANALYSIS AND INTERPRETATION OF PRESENT-DAY APPROACHES TO UNDERSTANDING THE CONCEPT «AGENT»	113
Bondarevska O.M. INDIVIDUALIZATION OF TRAINING AND INDIVIDUAL STRATEGIES OF STUDENTS' SELF-COGNITIVE ACTIVITY IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGES TEACHING	116
Gavrysh I. V., Dotsenko S.A., Shcherbakova O.O. STEM EDUCATION AS A MEANS OF ENHANCING THE CREATIVE POTENTIAL OF A PERSONALITY WITHIN THE FRAMEWORK OF SCIENTIFICALLY-PEDAGOGICAL PROJECT «INTELLECT OF UKRAINE»	119
Hrytsenko I.S. PSYCHOLOGICAL AND DIDACTIC BASIS OF STUDENTS' SKILLS FORMATION FOR INDEPENDENT EDUCATIONAL ACTIVITY IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	122
Zahorulko M.O. THE STUDYING OF FUTURE TEACHERS' RESEARCH AND DIAGNOSTIC SKILLS AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM	126
Kanishevskaya L.V., Stadnik N.V. THEORETICAL ASPECTS OF THE CONCEPT «RESPONSIBILITY» IN WORKS BY FOREIGN RESEARCHERS.....	129
Knysh I. V., Kochubey N. V. NATIONAL SCHOOL AS A CHANNEL OF VERTICAL CIRCULATION OF NOMADS IN THE CONCEPT OF PITIRIM SOROKIN.....	132
Kovalchuk V.I. THE SYSTEM OF DEVELOPMENT OF STUDENTS' CREATIVE POTENTIAL IN THE CONDITIONS OF COMPREHENSIVE SCHOOL	137
Malykhin O. V. THE SYSTEM OF ORGANIZATION OF STUDENTS' INDEPENDENT EDUCATIONAL ACTIVITY IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	143
Olena Matviienko. INTEGRATION OF FUNDAMENTAL AND PRACTICAL TRAINING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER IN THE CONTEXT OF A NEW UKRAINIAN SCHOOL DEVELOPMENT.....	147

Zahorulko M. O.

Ph.D student

Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv)

THE STUDYING OF FUTURE TEACHERS' RESEARCH AND DIAGNOSTIC SKILLS AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM

Загорулько М. О.

аспірантка

Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна, м. Київ)

ВИВЧЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКО-ДІАГНОСТИЧНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

The studying of students' research and diagnostic skills of future teachers as a psychological and pedagogical problem is presented.

Key words: *skills, research skills, diagnostic skills, research and diagnostic skills.*

Розглянуто вивчення дослідницько-діагностичних умінь майбутніх вчителів як психолого-педагогічна проблема.

Ключові слова: *уміння, дослідницькі уміння, діагностичні уміння, дослідницько-діагностичні уміння.*

Перетворення знаннєво-орієнтованої парадигми освіти на компетентнісно-орієнтовану вимагає оновлення процесу фахової підготовки студентів у системі вищої педагогічної школи. Зміна провідного освітнього вектору забезпечується реалізацією компетентнісного підходу в навчально-виховній роботі вищих навчальних закладів. Задля того, щоб учителі початкової школи могли здійснювати та переформатовувати власну професійну діяльність на компетентнісній основі, вона має реалізуватися вже під час підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз психолого-педагогічної літератури та дисертаційних досліджень засвідчив про посилену увагу науковців до вивчення проблеми формування дослідницько-діагностичних знань і вмінь, творчого зростання молодих фахівців в умовах інноваційної діяльності, підвищення їхньої творчої активності та потенціалу в фаховій підготовці. Зростає увага вищої школи до формування дослідницько-діагностичних умінь у майбутніх фахівців, удосконалення їх педагогічної майстерності, готовності до сприйняття нововведень і творчої діяльності.

Проблема пізнавальної діяльності та професійної підготовки педагога до дослідницької діяльності розглядалася в працях О.Абдулліної, В.Бондаря, Л.Виготського, П.Гальперіна, І.Зязюна, А.Ліненко, С.Мартиненко, Л.Пуховської, О.Савченко, С.Сисоєвої, Г.Тарасенко, Л.Хомич, Л.Хоружої, П.Щербаня, І.Шапошнікової та ін.

Формуванню професійних умінь у майбутніх педагогів приділяли увагу в своїх дослідженнях Д.Мазоха, О.Малихін, О.Матвієнко, А.Міщенко, О.Савченко, В.Шутяк, Н.Яковлева та ін. Питанням готовності педагога до виконання своїх професійних обов'язків надавали увагу В.Бондар, М.Дяченко, С. Мартиненко, Л.Мороз. Тоді як вивченням діагностичних умінь майбутніх педагогів переймалися О.Безпалько, П.Галеперін, Г.Гац, М.Єрофєєва, В.Корнят, О.Кривонос, С.Мартиненко, Л.Савенкова, Н.Тализіна, М.Фалько.

Сутність поняття «вміння» розглядалося дослідниками різних галузей. Зокрема, на думку дослідників у галузі психології Л.Виготського, К.Платонова, С.Рубінштейна та ін., вміння – це використання суб'єктом наявних знань і навичок для вибору та здійснення прийомів дії відповідно до поставленої мети. Серед педагогів знаходимо такі трактування цього поняття: свідоме володіння яким-небудь прийомом діяльності (Ю.Бабанський); прояв діяльності в усіх можливих варіантах (Є.Бойко); єдність знань і навичок, здібностей особистості (М.Каган); новий сплав знань, навичок, досвіду і творчих можливостей людини (Н. Кузьміна). Отже, вміння – це засвоєний суб'єктом спосіб виконання дії, який забезпечується сукупністю набутих знань і навичок. Вони формуються шляхом вправ, створюють можливість виконання дії не лише у звичних, а й у змінених умовах і

розкриваються через цілеспрямованість, усвідомленість, здатність особистості до узагальнення та реалізації творчого характеру діяльності.

На думку К. Степанюк, особливими ознаками уміння є: високий рівень усвідомленості, самостійність у вирішенні завдань, які виникають у процесі виконання певного виду діяльності; складність і комплексність, злиття розумових і практичних дій; цілеспрямованість, стійкість і міцність. А навички, у свою чергу, – це автоматизовані дії, компоненти певного виду діяльності.

Розглядаючи формування дослідницько-педагогічних умінь студентів в умовах модульної організації процесу навчання, Т.Мишковська трактує їх як володіння системою спеціальних знань та навичок використання методів педагогічного дослідження для виконання дослідницьких дій у процесі педагогічної діяльності вчителя [14].

О.Абдулліна розглядає педагогічні вміння як важливу соціальну та професійну функцію у структурі діяльності вчителя. Автор зазначає, що оволодіння способами, прийомами навчання та виховання базується на усвідомленому використанні психолого-педагогічних та методичних знань [1].

На думку І.Зимньої, педагогічні вміння є сукупністю різноманітних дій вчителя, які перш за все співвідносяться з функціями педагогічної діяльності, значною мірою визначають індивідуально-психологічні особливості вчителя та свідчать про його предметно-професійну компетентність [3].

О.Остряньська, досліджуючи проблему формування комплексних педагогічних умінь майбутніх учителів початкових класів, визначає дане поняття як володіння гнучкою системою усвідомлених, цілеспрямованих, взаємопов'язаних розумових і практичних дій, які дозволяють учителю успішно виконувати навчально-виховні функції в умовах, що змінюються. А також виокремлено такі групи вмінь: навчальні, виховні, гностичні, конструктивні, організаторські, діагностичні, педагогічного спілкування, дослідницькі, артистичні, робота з батьками тощо.

В дисертації О.Остряньської подається визначення комплексних педагогічних умінь майбутніх учителів початкових класів як володіння сукупністю вмінь, що складають структурне, ієрархічно взаємопов'язане утворення, яке поділяється на блоки, класи, роди, види і забезпечує педагогічно доцільну взаємодію вчителя початкових класів з усіма суб'єктами педагогічної діяльності [15].

Зазначимо, що в сучасній психолого-педагогічній науці виділяють такі види умінь: загальнонавчальні (Ю.Бабанський, І.Лернер), проєктувальні (Ю.Кулюткін, Г.Сухобська), організаційні (Н.Кузьміна, А.Кузнєцова), інтелектуальні (Л.Виготський, Н.Менчинська), педагогічні (В.Сластьонін, О.Остряньська), дослідницькі (В.Базелюк, В.Успенський), діагностичні (В.Корнят, С.Мартиненко).

Дослідницькі вміння набуваються шляхом залучення студентів до самостійних і безпосередніх спостережень, на основі яких вони встановлюють зв'язки предметів і явищ дійсності, роблять висновки, пізнають закономірності.

Також, українські вчені визначають дослідницькі вміння як здатність студента усвідомлено здійснювати дії з пошуку, відбору, переробки, аналізу, створення, проєктування й підготовки результатів пізнавальної діяльності [2; 4; 12; 13; 16; 17; 18; 19; 20].

В.Литовченко дослідницькі вміння описує як сукупність систематизованих знань, умінь і навичок особистості, поглядів і переконань, які визначають готовність студента до творчого пошукового вирішення пізнавальних задач. Автор поділяє дослідницькі вміння на такі групи: 1) операційні дослідницькі вміння, до яких відносять розумові прийоми і операції, що використовуються в дослідницькій діяльності: порівняння, аналіз і синтез, абстрагування і узагальнення, висунення гіпотези, співставлення; 2) організаційні дослідницькі вміння, які включають застосування прийомів організації в науково-дослідній діяльності, планування дослідної роботи, проведення самоаналізу, регуляцію власних дій у процесі дослідницької діяльності; 3) практичні дослідницькі вміння, які охоплюють опрацювання літературних джерел, проведення експериментальних досліджень,

спостереження фактів, подій та обробку даних спостережень, впровадження результатів у практичну діяльність; 4) комунікативні дослідницькі вміння, що передбачають застосування прийомів співробітництва в процесі дослідницької діяльності, для здійснення взаємодопомоги, взаємоконтролю [6].

С.Мартиненко, до діагностичних умінь відносить вміння аналізувати, класифікувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розпізнаючи серед них випадкові та помилкові; моделювати та перетворювати моделі взаємодії, визначати мету і розробляти конкретні завдання діагностичного вивчення, підбирати діагностичний інструментарій, накопичувати і обробляти діагностичну інформацію, здійснювати самодіагностику тощо [11, с. 70].

Отже, дослідницько-діагностичні вміння – це особливі вміння, які дозволяють їх носієві систематизувати, аналізувати, проектувати власне дослідження, підбирати та застосовувати відповідні діагностичні методики.

Наголосимо, що однією зі складових процесу реалізації провідних положень компетентнісного підходу в контексті підготовки майбутніх учителів є формування в них дослідницько-діагностичних умінь. Але дидактичні механізми формування дослідницько-діагностичних умінь майбутніх учителів у процесі навчання психолого-педагогічних дисциплін не були предметом наукових досліджень. Саме цим зумовлюється потреба більш глибокого вивчення змісту та структури досліджуваного феномена.

Література:

1. Абдуллина А.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования : уч. пособ. [для пед. спец. высш. учеб. заведений]. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Просвещение, 1990. – 141 с.
2. Базелюк В.Г. Особливості формування та оцінювання дослідницьких умінь керівників ЗНЗ // Культура народів Причорномор'я. – 2007. – № 115, Т. 1. – С. 7–10.
3. Зимняя И.А., Шашенкова Е.А. Исследовательская работа как специфический вид человеческой деятельности. – Ижевск, 2001. – 98 с.
4. Ковальчук В.І. Соціально-психологічні чинники мотивації студентів до проектної діяльності // Діалог культур: Україна-Греція. – К. : Міленіум, 2016. – С. 86–87.
5. Ковальчук В.І. Створення програмно-діагностичного комплексу вивчення
6. рівня розвитку загальнопрофесійних компетентностей викладача вищого навчального закладу // Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації : зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23-24 лютого 2017 р. – К. : Міленіум, – 2017. – С. 221–223.
7. Литовченко В.Н. Формирование исследовательских умений студентов педагогических специальностей университета средствами НИР : дис. . . . канд.пед.наук : 13.00.01. – Минск, 1990. –197 с.
8. Малихін О.В. Формування потреби в самоосвіті як засобу розвитку творчої особистості вчителя // Творча особистість учителя. – 1999. – С.48-55.
9. Малихін О.В. Психологічні основи організації самостійної навчальної діяльності студентів з умов вищого педагогічного закладу освіти // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. – Вип. 31 ; за заг. ред. М.Б.Євтуха. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 104–111.
10. Малихін О. В. Система умінь самоорганізації і самоконтролю учбової діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів та її функціонування у процесі організації і здійснення самостійної навчальної діяльності // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : зб. наук. пр. – К. : НПУ, 2009. – Вип. 9 (19). – С. 122–128.
11. Малихін О.В., Гриценко І.С. Формування загальнокультурної компетентності студентів філологічних спеціальностей: монографія. – Київ : Вид-во ТОВ «НВП«Інтерсервіс», 2015. – 492 с.
12. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: [монографія]. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – 434 с.
13. Матвієнко О. Готовність майбутнього вчителя початкової школи до творчої навчально-виховної діяльності // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. – № 6 (1). – С. 238–244.
14. Матвієнко, О.В. Педагогічне спілкування вчителя як складова професійної готовності до педагогічної взаємодії в навчально-виховному середовищі школи першого ступеня // Наукові записки НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія : Педагогічні та історичні науки : [зб. наук. статей]. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – Вип. 95. – С. 123–130.
15. Мишківська Т.Д. Формування дослідницько-педагогічних умінь студентів в умовах модульної організації процесу навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.01 – Тернопіль, 1999. – 19 с.

16. Остряньська О. А. Формування комплексних педагогічних умінь у майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». – Харків, 2002. – 20 с.
17. Петько Л.В. Дослідницька діяльність студентів коледжу як одна з умов неперервної освіти // Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому середовищі: зб. наук. пр. – К. : Ун-т «Україна». – 2010. – № 7. – С. 122–134.
18. Петько Л.В. Написання і захист рефератів іноземною мовою за професійним спрямуванням – один із шляхів підготовки студентів до навчання у магістратурі // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 35 : зб. наук. пр. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 132–138.
19. Петько Л.В. Програма вступного випробування з іноземної мови (англійська, німецька, французька) за професійним спрямуванням для вступників до магістратури НПУ ім. М. П. Драгоманова : метод. вказівки для студентів, бакалаврів та викл. ВНЗ / Петько Л.В., Ніколаєнко В.В. ; за ред. Гончарова В. І. – [2-ге вид., доп. і випр.], 2011. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 76 с.
20. Тернопільська В.І., Дерев'яно О.В. Визначення критеріїв сформованості професійної компетентності майбутніх гірничих інженерів // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи : [зб. наук. пр.]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Випуск 31. – С. 264–267.
21. Тернопільська В.І. Відповідальність особистості: гуманітарний аспект // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2004. – № 14. – С. 47–50.

Kanishevska L. V.,

Doctor of pedagogical sciences, professor

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Ukraine, Kyiv)

Stadnik N. V.

Ph.D., Associate Professor,

Borys Hrinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv)

THEORETICAL ASPECTS OF THE CONCEPT «RESPONSIBILITY» IN WORKS BY FOREIGN RESEARCHERS

Канішевська Л. В.,

д. пед.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Стаднік Н. В.

к.пед.н., доцент

Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна, м. Київ)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ» У ПРАЦЯХ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДНИКІВ

The article deals with theoretical aspects of the concept «responsibility» in works which are given by foreign researchers. The analysis of these works helps the authors to conclude that foreign researchers consider moral act to be the core of responsibility, this moral act is based on moral values such as responsibility and conscience.

Key words: *responsibility, responsible attitude, moral values, duty, conscience.*

Розглянуто теоретичні аспекти поняття «відповідальність» у працях зарубіжних дослідників. Аналіз праць зарубіжних дослідників дозволяє констатувати, що основним стрижнем відповідальності вони вважають моральну дію, яка ґрунтується на моральних цінностях (обов'язку, совісті).

Ключові слова: *відповідальність, відповідальне ставлення, моральні цінності, обов'язок, совість.*

Серед широкого кола моральних характеристик особистості важливе місце посідає почуття відповідальності як переживання покладеного на неї кимсь або нею самою обов'язку, потреба звітуватися у своїх діях і покласти на себе провину за можливі наслідки.

Проблема виховання відповідальності розглядається в працях зарубіжних дослідників (У. Джеймс, Дж. Мілль, К. Левін, А. Маслоу, Ж. Піаже, К. Роджерс, Ж. Сартр, В. Франкл, Е. Фромм, Ф. Хайдер, К. Хелкама, І. Ялом та ін.).

Послідовник прагматизму У. Джеймс співвідносив проблему свободи волі та відповідальності. Дослідник стверджував, що люди вчиняють морально і відповідально, якщо вони діють практично та доцільно [1].